

Verslag

Datum:
15 september 2020

Onderwerp: Overleg raadsbijeenkomst 15 september 2020

Aanwezig: Iede Bakker (griffier), Wout Hazeleger (SGP), Gert Ploeg (SGP), Arend Kleijer (SGP), Jaap van den Top (CU), Henry Buitenhuis (CU), Suzanne Wassink (Pro'98), Martin Lentink (Pro'98), Gert Hein Kevelam (LB), Theo Bos (VVD), Judith van den Wildenberg (BI), Harry Klein Obbink (BI), Aart de Kruijf (wethouder), Bennie Wijnne (wethouder).

Ambtelijke ondersteuning: Ruud Schouwaard, (stuurgroep), Jan van den Bosch, Jasper Buist (verslag), als toehoorders: Ivonne Pater, René Huls, Sietze Hoekstra, Daniël Slotboom.

Afzender: Jan van den Bosch

Agendapunten

1. Opening

Jan heet de aanwezigen welkom.

2. Terugblik afgelopen bijeenkomsten en vooruitblik 2020

Er zijn geen inhoudelijke vragen en/of opmerkingen over het verslag van 8 juni jl. Aangevuld wordt dat Gert Ploeg (SGP) ook aanwezig was.

Doel van deze bijeenkomst is om via een verdiepingsslag over de Omgevingswet te komen tot een kaderstellend document dat door de raad wordt vastgesteld. In het document wordt beschreven hoe we gaan werken. Er worden geen beleidsinhoudelijke keuzes gemaakt.

De Raadsbijeenkomst bestaat uit twee avonden waarin zowel theorie wordt gezonden, als praktisch in discussie wordt gegaan.

Deel 1: zenden. Wat is er gebeurd, wat zijn de opbrengsten geweest. Wat is er ambtelijk gebeurd. Ook wordt ingegaan op de door de raad vastgestelde participatie notitie.

Deel 2: bestaat uit het bespreken van een casus, hierbij worden grenzen opgezocht en moeten keuzes worden gemaakt. Het doel is om op te halen wat door de raad moet worden vastgesteld.

3. “Op weg naar het ambitiedocument”

Het doel van het ambitiedocument of koersdocument betreft de manier van werken van Barneveld met de Omgevingswet. Het bevat geen inhoudelijke keuzes. Het is richtinggevend voor processen als bijvoorbeeld dienstverlening en participatie en zet koers inzake de samenwerking tussen raad en college in het nieuwe stelsel.

Het ambitiedocument is geen Omgevingsvisie. Het Ambitiedocument kleurt wel in hoe de Omgevingsvisie tot stand komt en hoe de verhouding komt te liggen tussen gemeente en samenleving.

Vraag: Is de gemeente vrij over de inhoud van de Omgevingsvisie? Gemeenten zijn heel vrij in hoe de Omgevingsvisie er uit komt te zien inhoudelijk.

Relatie Strategische Visie vs Omgevingsvisie, de mening van Jan:

Ga niet eerst de strategische visie actualiseren, maar start de voorbereidingen voor een Omgevingsvisie. Gebruik de 7 leidraden uit de strategische visie als input voor de Omgevingsvisie. Voorkom tijdverlies en neem de (terugblik op de) strategische visie op in het proces om te komen tot de Omgevingsvisie. Gebruik niet meer de term strategische visie; dit is namelijk geen term uit de Omgevingswet.

Betrek ook nadrukkelijk het sociaal domein bij de inhoud van de Omgevingsvisie.

En kijk naar de dorpsplannen, passen deze in Omgevingsvisie?

Formuleer algemene doelen voor de visie en gebruik de kaders voor de dorpsvisies.

Voor de aanpak om tot omgevingsvisie te komen, zijn de volgende punten voor de aanpak van belang:

- Inventarisatie, gebruik Barneveld in cijfers;
- Participatie is belangrijk vanwege motie 1ste kamer, gemeente moet een participatienota vaststellen;
- Neem o.a. kennis van provinciale visie;
- Voor de omgevingsvisie is een m.e.r. procedure vrijwel zeker verplicht. Dat kost geld, maar onderbouwt de visie.

Vraag: zijn deze kosten voor de visie met m.e.r. procedure bij plannen van particulieren terug te halen?

Niet direct. De gevolgen voor de leges en de mogelijkheden voor kostenverhaal moeten voor Barneveld nog een beeld worden gebracht. De raad moet voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een nieuwe legesverordening vaststellen. Hoe deze er inhoudelijk uit mag komen te zien is nog niet duidelijk.

Wat komt er in het ambitiedocument?

Er moet aandacht besteed worden aan:

- integraal werken
- flexibiliteit en zekerheid
- regelgeving
- de samenleving en participatie
- samenwerking in de regio
- bevoegdheidsverdeling raad en college
- uitgangspunten door de raad te nemen besluiten
- de gevolgen voor de manier van werken
- inbedden beleidscyclus
- herijken plan van aanpak en planning
- herijken financieel kader

Er is al veel voorwerk gedaan de afgelopen jaren. We beginnen niet bij "0".

- De Matrixen worden gebruikt in ambitiedocument;
- Opbrengsten van interviews en omgevingscafé (ook Omgevingsspel)

Er is verdieping nodig op de punten:

- Wat is de kring van belanghebbenden?
- Wanneer is er voldoende draagvlak en is dat doorslaggevend?
- Rol gemeente?
- Stel onvoldoende draagvlak, maar wel binnen beleid...

- Wat is goede kaderstelling?

De Notitie Participatie gaat over participatie, maar gaat niet op participatie bij initiatieven vanuit de samenleving.

Hoe moet de burger met de buurt in gesprek gaan. De initiatiefnemer zal behoefte hebben aan duidelijkheid; wat verwacht de gemeente van een goed participatietraject.

Deel 1. De Omgevingswet.

Inwerkingtreding gepland op 1 januari 2022,

Noodzaak wet is verbeteren integrale benadering.

Samenhang RO en sociaal domein en meer beleidsvelden.

Nieuw zijn gezondheid en klimaat samen in een Omgevingsvisie.

Hoofdpijnen worden door de raad bepaald.

Alle bestaande beleidsdocumenten worden per 1 januari 2022 als programma aangemerkt. Programma's zijn een bevoegdheid van B&W. De raad moet afspraken maken over de onderwerpen die in een programma geregeld mogen worden.

Omgevingsplan: regels = verordening.

In de huidige vorm is de werking van het bestemmingsplan duidelijk.

Bestemmingen hebben een herkenbare kleur. In het Omgevingsplan is niet de kleur bepalend, maar de regels bepalen wat er kan. Het kleurtje is dan niet meer dan een illustratie!

Voor veel (bouw)activiteiten is geen Omgevingsvergunning meer nodig. De vraag rijst hoe je de rechtszekerheid borgt.

In het Omgevingsplan moet goed worden geregeld wat je als gemeente geregeld wilt hebben en waarvoor je een vergunningplicht in het leven wilt roepen.

De bron van het Omgevingsplan is de visie en zijn ook Omgevingsprogramma's.

Die laatste zijn uitwerkingen van de visie, waarin wordt vastgelegd hoe de doelen moeten worden gerealiseerd (het beleid). Programma's worden door het college vastgesteld. De visie door de gemeenteraad.

B.v. Programma Wonen.

Burgemeester en wethouders mogen programma's opstellen, maar raad moet daarvoor dan wel het geld beschikbaar stellen.

Een voorbeeld van een Omgevingswaarde is: Programma's en doelen om bijvoorbeeld op een bepaalde datum een bepaalde kwantificeerbare bodemkwaliteit te halen.

Of max. 50 % van de tuinen mag verhardt worden. Je moet goed nadenken of je een omgevingswaarde wilt inzetten om een beleidsdoel te realiseren. Het mooie is dat het concreet en duidelijk is, maar het dwingt je ook om een programma te maken dat er voor zorgt dat je de omgevingswaarde gaat realiseren. Soms is een ander instrument beter, zoals subsidie.

Het is aan te raden grensoverschrijdende doelen met buurgemeenten af te stemmen, voorbeelden zijn geur of duurzaamheid.

Deel 2, casus.

Aan de hand van een casus wordt gepeild hoe de raad wil functioneren.

De casus: een initiatief in een kern om een bestaand pand te behoeden van verpaupering. Het pand geschikt maken voor een zorgbehoefte en wooneenheden in verschillende prijsklassen. Het initiatief past voor een deel binnen de beleidskaders en voor een deel niet. In de presentatie is de casus volledig uitgeschreven.

Aan de hand van de casus en integraal werken.

<i>Rekkelijk (groen) 6 *</i>	<i>Precies (rood) 5</i>
Het initiatief staat voorop	We houden ons aan vastgesteld beleid
De weging is het saldo van "plussen" en "minnen"	Er mogen geen "minnen" overblijven
Sommige aspecten van de leefomgeving zijn belangrijker dan andere	Alle aspecten van de leefomgeving zijn even belangrijk
Kaderstelling moet ruimte laten voor creativiteit: daarom het "doel" centraal	Kaderstelling moet duidelijk zijn: daarom de "norm" centraal

* Verdeling aanwezige raadsleden 6 groen en 5 rood.

Reacties:

Groen.

In hoeverre zijn de minnen te mitigeren? Welke punten zijn te minimaliseren? Stel de minnen zijn te verkleinen. Dan kan weging omslaan naar de pluskant

Rood.

De start is fout. Eerst met de buurt overleggen. Dan pas naar gemeente. Gemeente komt dan pas later in beeld.

In het overleg met de omwonenden leg je eerst voor wat er kan gebeuren als er geen ontwikkeling komt (verpaupering). En uitleggen wat er komt en dat de bebouwing wordt opgeknapt.

Opmerking: het is aan te bevelen om met een deskundige uit gemeentehuis met buurt in gesprek gaan. De kennis gebruiken die daar wordt opgehaald.

Een investeerder wil vaak al wel een indicatie van de gemeente hebben of een initiatief kans van slagen maakt.

Als een plan aan alles voldoet. Dan kun je geen nee meer zeggen. Dan zou participatie niet meer nodig hoeven te zijn. Juridisch moet de vergunning dan verleend worden. Dat is nu ook al zo.

Als er wel moet worden afgeweken, dan moeten er mitigerende maatregelen in vergunning worden meegenomen.

Een aandachtspunt is dat omwonenden een andere mening kunnen hebben dan de inwoners van de hele kern. Het mee laten wegen van de dorpsvisies is dan belangrijk. Buurt en belanghebbenden zijn twee verschillende aspecten.

Het is in bepaalde gevallen, als de ontwikkeling gewenst is, mogelijk de status van gemeentelijk monument te laten vallen.

Bij een verzoek om een ontwikkeling is het overhandigen van een lijst met handtekeningen van voorstanders niet voldoende. In de vast te stellen Participatieverordening moet beschreven worden waaraan een goed participatieproces moet voldoen.

Bij een goed doorlopen participatieproces moet de uitkomst meegewogen worden bij de besluitvorming.

Hebben B&W de juiste stappen doorlopen en de juiste vinkjes zijn gezet, dan is het lastig als om raad anders te beslissen. Dat is juridisch dan niet houdbaar, zo is de ervaring.

In dergelijke casussen, burgers en initiatiefnemers eerst, voordat gemeente standpunt inneemt.

Bij initiatieven is de rol van ambtenaren van belang door te wijzen op de aandachtspunten en toetsingsgronden. Dit moet mee worden genomen in het participatietraject.

Uiteindelijk neigen de aanwezigen overwegend naar “rekkelijk”; afwegen en ruimte laten voor creativiteit.

Aan de hand van de casus en flexibiliteit/regelgeving wat is leidend.

<i>Toetsen (rood) 0 *</i>	<i>Afwegen (groen) 10</i>
Omgevingsplan (regels) is leidend	Omgevingsvisie (beleidsdoelen) is leidend
Rechtszekerheid staat voorop	We stellen ons flexibel op
We hanteren gesloten normen	We werken met open normen

* Verdeling aanwezige raadsleden 0 rood, 10 groen en 1 nog geen mening.

Reactie

Rechtszekerheid zit in het goed formuleren van doelen en deze toepassen. Dat kunnen open en/of gesloten normen zijn. De uitdaging is deze goed te formuleren. Bij het formuleren van de doelen is het een uitdaging om te voorkomen dat de flexibiliteit niet komt te vervallen. Dat is een uitdaging voor Omgevingsvisie.

Wel nadenken over hoe hierover te communiceren als gemeente?

Wat vinden we ruimtelijke kwaliteit?

Bij klachten, welke ruimte is er binnen de bandbreedtes die we onszelf hebben opgelegd en wat leg je vast.

Het wettelijk kader en verder per gebied beoordelen wat nodig is.

Verder afvragen wat de goede balans is.

Opgehaald is dat integraliteit bij ruimtelijke projecten belangrijk is en dat afwegen belangrijker is dan het afvinken van toetsingscriteria.

Einde eerste avond.

4. Sluiting.